

III.

PRIKAZI I OCJENE

SURVEYS AND EVALUATIONS

IZLAGANJE NA PREDSTAVLJANJU 9. SV. ČASOPISA *RADOVI*

(Bjelovar, 12. travnja 2016.)

Poštovane gospođe i gospodo, dragi prijatelji i suradnici našeg Zavoda!

Srdačno vas pozdravljam i zahvaljujem što ste se odazvali našem pozivu da, u okviru manifestacije *Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije*, prisustvujete predavljanju 9. sv. znanstvenog časopisa *Radovi bjelovarskog Zavoda Hrvatske akademije*.

Ta publikacija, kao što je već rečeno, sadrži 11 izlaganja s prošlogodišnjeg znanstvenog skupa *Bjelovar i BBŽ u znanstvenim istraživanjima*. To je bio prvi znanstveni skup u organizaciji našeg Zavoda na kojem su sudjelovali autori isključivo s područja Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije. Na tom su skupu predstavljeni rezultati doktorskih disertacija iz pet znanstvenih područja koje su autori obranili poslije 2000. godine i koji mogu i te kako biti korisni u sagledavanju problema i njihovu rješavanju na lokalnoj razini. Ovdje želim istaknuti da je, prema istraživanjima gospođe Tine Gatalice, u razdoblju 1903. – 2012. objavljeno ukupno 95 magistarskih radova i 51 doktorska disertacija o Bjelovaru i bjelovarskom kraju. Prije toga naš je Zavod, 2009., pripremio znanstveni skup sa sličnom problematikom pod nazivom *Bjelovarsko-bilogorska županija i razvoj temeljen na znanju*.

Poveznica između tih skupova bili su teška gospodarska situacija, opće društveno stanje u zemlji te dokumenti Hrvatske akademije o zanemarivanju znanja kao važnog pokretača za izlazak iz krize. S tim u vezi, dopustite mi da podsjetim na to da je naša Akademija već potkraj 2002. svojom *Deklaracijom o znanju* na dramatičan način *zazvonila na uzbunu* zbog nezadovoljavajućeg stanja u kojem se nalazi hrvatsko društvo s obzirom na zanemarivanje znanja i njegove primjene u razvitku.

U spomenutoj *Deklaraciji* polazi se od konstatacije da je znanje postalo temeljna proizvodna snaga u suvremenom društvu i glavni uvjet uspješnosti te da razlike u znanju i njegovoj tehnološkoj primjeni postaju glavni čimbenici koji dijele razvijene zemlje od nerazvijenih, bogate od siromašnih, visok životni standard od niskog. Nadalje je upozoreno da se Hrvatska treba upravo znanjem izvući iz kruga slabije razvijenih zemalja i spriječiti da se produbi njezina tehnološka zaostalost.

Dvije godine kasnije, 2004., Hrvatska je akademija objavila drugi dokument pod nazivom *Hrvatska temeljena na znanju i primjeni znanja*, kojim su osnovna načela sadržana u *Deklaraciji* znatno proširena i konkretizirana, a 2011. i treći dokument – *Važnost znanja i primjene znanja za izlazak iz krize i razvoj Hrvatske*.

Ako bismo danas, četrnaest godina nakon objave *Deklaracije* te pratećih dokumenta, pokušali ocijeniti postignute rezultate, ne bismo mogli iskazati posebno zadovoljstvo. Istine radi, treba kazati da je temeljni sadržaj *Deklaracije* počeo prodirati u svijest osnovnih nositelja odgovornosti za razvoj Republike Hrvatske. Međutim, očekivanja da će se stručna, ali i najšira javnost uključiti u javne rasprave koje će pridonijeti formuliranju općeg strateškog programa razvitka naše države nisu se, nažalost, ostvarila u većoj mjeri.

Doduše, sintagme kao što su *razvoj temeljen na znanju*, *zatim zemlja znanja*, *primjena znanja* i njima slične više su postale obavezni dio političkog rječnika nego prave želje i nastojanja da se primjenom znanja pristupi restrukturiranju gospodarstva i cjelokupnoj revitalizaciji društva.

Ipak ostaje nada da dosadašnji naponi Hrvatske akademije, našeg Zavoda, suradničkih institucija i nemalih znanstvenih potencijala s ovog područja na afirmaciji znanosti i znanstvenih istraživanja neće biti zaboravljeni. Zbog toga se očekuje da će se o njima voditi računa i prigodom donošenja projekcija razvoja na regionalnoj razini Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije.

Dani otvorenih vrata Hrvatske akademije prilika su i ujedno obveza da javnost upoznamo s planiranim radom našeg Zavoda u 2016. godini.

Osim večerašnjeg predstavljanja časopisa *Radovi* i događanja koja smo pripremili u okviru manifestacije *Dana otvorenih vrata*, u ovoj godini Zavod će raditi na sljedećim projektima:

- pripremat će se znanstveno-stručni skup *Znamenite osobe u povijesti grada Bjelovara: u povodu obilježavanja 260. obljetnice*. Cilj je tim skupom otrgnuti zaboravu osobe koje su u nekom području društvenog, kulturnog, prosvjetnog, gospodarskog i vjerskog života dale velik doprinos razvitku Bjelovara i njegova šireg područja, s posebnim osvrtom na članove Hrvatske akademije s tog područja. Skup će se održati potkraj rujna o. g., a kao suorganizatori pozvani su Grad Bjelovar, Bjelovarsko-bilogorska županija, Gradski muzej Bjelovar, Državni arhiv Bjelovar i Narodna knjižnica *Petar Preradović* Bjelovar. Prilozi sa skupa objavit će se u 10. sv. časopisa *Radovi*.

- U našem radu posebnu pažnju posvećujemo nakladničkoj djelatnosti smatrajući da je to najbolji način da se javnosti prikaže rad Zavoda i njegovih suradnika. S tim u vezi za tisak su priređene dvije knjige koje će se objaviti u ediciji *Posebna izdanja Zavoda*, i to:

Knjiga autora Vladimira Strugara i Slobodana Kaštela pod nazivom *10 godina rada Zavoda u Bjelovaru 2005. - 2015.* te knjiga Zorke Renić i Tine Gatalice *Pregled bjelovarskog tiskarstva do 1940.: bibliografija*.

– Nadalje, Zavod će se, kao i do sada, aktivno uključiti u manifestaciju *Dani Ede Murtića* koja se u svibnju održava u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

– Do kraja godine planiraju se i dva predavanja u suradnji s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje.

Ostvarenje planiranih aktivnosti u velikoj će mjeri ovisiti o financijskim sredstvima, a posebice zbog prošlogodišnjeg znatnog smanjenja sredstava za rad Zavoda od Bjelovarsko-bilogorske županije. Unatoč spomenutim poteškoćama, uvjeren sam da ćemo, uz očekivanu podršku osnivača Zavoda Hrvatske akademije, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije, uspješno savladati sve prepreke i do kraja godine realizirati prilično ambiciozno postavljene ciljeve.

Hvala vam na pažnji.

Slobodan Kaštela

Radove broj 9 predstavili su (slijeva): prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, dr. sc. Goran Jakovljević i prof. dr. sc. Vladimir Strugar